

TISZAVIDÉK

VEGYES TARTALMU HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 8 korona. Fél évre 4 korona. Negyed évre 2 korona. Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelen minden vasárnap reggel.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket jutányos árkért vesz fel a kiadóhivatal.

Felelős szerkesztő: Horváth Mátyás.

Kiadó: L. Tóth István.

Laptulajdonos: Szilber János.

SZERKESZTŐSÉG:

Csongrád, Templom-utca 95. sz. hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.

KIADÓHIVATAL:

Csongrád, Magtár-utca 41. sz. hová az előfizetések hirdetések intézendők.

A kipattant titok.

A mióta mozgalmat indított az ellenzék az iránt, hogy siralmas községi pénzügyaink alapos vizsgálat és gyökeres orvoslás alá kerüljenek, abban a jó hiszemű föltevésben voltunk, hogy ámbár a Bányai, Makai és Jánosi-féle sikkasztásokból eredő összegeket kétszer kirótták Csongrád adófizető polgárait és kétszer be is hajtották rajta, de mind a kétszer másra költötték az ezen sikkasztások megtérítése czimén kirótt és behajtott összegeket, végre mégis csak megtérültek azok a 150 ezer forintos nagy kölcsönből s Csongrád adózó polgárai újabb áldozatokkal nem fognak sujtatni ezen elsikkasztott összegek megtérítése miatt.

Hogy így történt a dolog, maga Vadnay András főispán is beismerte az általa tartott vizsgálat alkalmával és mentségül csupán azt hozta fel, hogy nem az ő főispánsága alatt történt a botrányos eset. Cikatricis Lajos főjegyző pedig egyenesen kimondotta, hogy nincs abban semmi különös, ha más célra költötték el a behajtott összegeket, mert ha ezt nem teszi, — ugymond — az akkori előjáróság, azokon a czimeken, melyekre elköltötték a sikkasztásokra behajtott összegeket, újabb kirovást kellett volna eszközölni az adózó polgárok terhére.

Megbámultuk ezt a ritka bölcseséget és még inkább azt, hogy a főispánt, kit a kormánynál nagy közigazgatási erőnek tartanak, megjegyzés nélkül hagyhatott ilyen hamis okoskodást; mert hiszen talán azért készíti az előjáróság évenként a közkölségvetést, hogy a közszükségletek fedezésében ahhoz alkalmazkodják és ha valamiben nem tarthatja be annak kereteit, ahhoz a közgyűléstől felhatalmazást kérjen. De még a vármegyei ellenőrzés is arra való volna, hogy tartassa a törvény rendelkezéseit a községi közigazgatásban és ne engedje más célokra elkölteni a kirótt és behajtott összegeket, mint a mire a közkölségvetésben előirányoztattak.

Csongrád község közigazgatásában azonban nem csak az a botrány esett meg, hogy más célra költötték el a kirótt és behajtott összegeket, mint a mire a közkölségvetésben előirányozták; hanem még az is, hogy **telsőbb jóváhagyás nélkül** még a sikkasztások megtérítésére fölvetett 150 ezer forintos nagy kölcsönt is más hová fordították, mint a mi célra fölvevtek.

Most már ugyanis kipattant, hogy az a Bányai-féle sikkasztás, melyet kétszer kiróttak a népre, kétszer be is hajtottak rajta, maig sincs kifizetve a 150 ezer forintos kölcsönből, jóllehet annak az volt egyik kitűzött rendelkezése, hogy belőle ez az összeg megtérüljön. Világosan kitűnik ez a következő okmányból, melyet érdekességénél és bizonyító erejénél fogva ezennel ide iktatunk egész terjedelmében:

11.302/á 899. Justin András és társai csongrádi lakosoknak kérvénye a 11.972/á 1897. számú végzéssel kiutaltványozott összegek kifizetése iránt.

V.

A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium Csongrád vármegye törvényhatósági bizottságának ama határozatát, melylyel Csongrád község előjáróságát a **Bányai-féle árvaletéti tartozások fedezésére**, illetve a **hiányzó összegek befizetésére** kötelezte, Csongrád község főlebbezésének elutasítása mellett, jóváhagyta és az összes iratokat a vármegye törvényhatóságához visszaküldte, hol a **szükségelt összegek behajtása czéljából az eljárás folyamatban van.** Értesítettnek tehát folyamodók, hogy mihelyt a fedezeti összegek behajtatnak és az árvaszék rendelkezésére bocsátatnak, a kifizetések minden további késedelem nélkül elrendeltetnek. Miről folyamodók képviselőiben Kovács János ügyvéd Csongrádon értesítettik. Kelt Szentesen 1899. évi szeptember hó 30-án tartott üléséből. Ónodi elnök.

Ennek a hivatalos végzésnek tehát értelme az, hogy Csongrádvármegye árvaszéke, jóllehet még 1897-ben kiutaltványozta Justin Andrásnak és testvéreinek árva-részét, mind eddig azért nem birta kifizetni a nekik járandó összeget, mert Csongrád község nem fizette be az árwapénztárba a Bányai-sikkasztásból eredő hiányokat, hanem főlebbezéssel élt a belügyminiszterhez, ki azonban elutasította a község főlebbezését és kötelezte a hiányok megtérítésére s **most a behajtás iránti eljárás folyamatban van.**

Tehát mikor már kétszer behajtották Csongrád népén ezt a követelést és harmadszor kölcsönt vettek fel törlesztésére — jól jegyezd meg Csongrád kedves népe — e szerint a hivatalos okmány szerint a Bányai-féle sikkasztás még mindig nincs megtérítve, hanem most megint folyamatba tétetett a behajtás iránti eljárás. A mi magyarul annyit jelent, hogy most **negyedszer** megint csak Csongrád népével fizettetik meg ezt az összeget.

Méltóságos Vadnay András főispán ur! Ezt a mesébe illő istentelenséget az Ön pártfogoltjai Sohlya Gyula és Holló Adolf jegyzők művelik. S Ön ezeket tartja oly kitűnő közigazgatási tényezőkné, kiknek működéséhez a gyanúnak árnya sem férhet. Vajjon méltóztatik-e erre az ügyre a még be nem fejezett vizsgálatot kiterjeszteni, vagy megvárni kegyeskedik, míg ezt a **konkrét** esetet is külön deputációval a belügyminiszter elé visszük? A miniszter nem hiszi, hogy Magyarország közigazgatásában ilyesmi megtörténhessék és mi sem hinnénk, ha az ön hivatalos közegeinek aktája nem bizonyítaná előttünk.

Nekünk úgy tetszik, hogy ezek után a legfőbb ideje volna, ha Méltóságod a további botrányok elkerülése végett, diszes gárdájával együtt mielőbb itt hagyná Csongrádmegyét; mert nem hisszük, hogy hitványabb közigazgatás legyen még valahol Magyarországon ennél, mely fejét Méltóságodban tiszteli. De azt sem hisszük, hogy valahol gyalázatosabban éltek volna vissza hivatalos hatalommal, mint a hogy az Ön diszes gárdája Csongrád népének rovására cselekszi.

A kipattant titok alkalmából közérdekeinket tekintve, ennyit tartottunk szükségesnek elmondani.

— **Tévedés-e, vagy maliczia?** A pénteki közgyűlésen szép dolgoknak volt ismét Csongrád népe tanuja. Réti Ferenc községi képviselő ugyanis egy önálló iudítványa kapcsán leleplezetlenül föltárta azt a kinos tényt, mit a beavatottak a nélkül is tudtak, hogy a tiszazugi ármentesítő társulat ügyében Sohlya Gyula községi jegyző állhatatosan a csongrádi birtokosok érdekei ellen dolgozik. Nevezetesen megcsinálta az ártéri osztályzást, a melléje rendelt küldöttséggel, a szobából a nélkül, hogy egy kapavágást tett volna az osztályzott területeken; megcsinálta pedig a csongrádi érdekeltek nagy sérelmére és a szelevényi érdekeiség javára. Réti Ferenc ugyan avval mentette Sohlya jegyzőnek e botrányos viselkedését, vagy a jegyző ur tévedését, ki egyébként Réti Ferenc vallomása szerint folyton a csongrádi birtokosok érdekei ellen szokott szavazni, maga is beismeri. Csak hogy bajos ott jóhiszeműséget föltételezni, a hol a ténykörülmények mást bizonyítanak; mert ha még megengedjük is, hogy tévedett Sohlya Gyula az ártér osztályozása ügyében, azt csak nem lehet tévedésnek tulajdonítani, hogy megföllebbezte azt a közgyűlési határozatot, melylyel a közgyűlés a nem cso-

portosult ártéri birtokosok képviseltetését a bíróra, s annak akadályoztatása esetén a másodbíróra ruházta? Sőt megtette azt, hogy erről a határozatról még csak nem is értesítette a tiszazugi ármentesítő társulat elnökségét és így oka lett annak, hogy az október 14-én tartott közgyűlésen a nem csoportosult ártéri birtokosok képviselő nélkül maradtak s nem lehetett helyre hozni az osztályzás leszavazása által azt a hibát, mit a helytelen osztályzás elfogadása által Sohlya Gyula elkövetett. A gyümölcs tehát nagyon is érik és mindinkább megbizonyosodik, hogy Sohlya Gyula és Holló Adolf személyében olyan két hivatalnokot tart Csongrád népe, kik csak ott nem árulják a város közérdekeit, a hol épen nem lehet.

Községi rendkívüli közgyűlés.

Folyó hó 30-án tartja meg a „Csongrád Sövényházi Ármentesítő Társulat” rendes közgyűlését. Az érdekelt ártéri birtokosság jövelevé tudomást szerzett általunk arról, hogy a megtartandó közgyűlés egyik legfontosabb tárgyát az fogja képezni, hogy a törvény világos rendelkezései nyerneek e érvényesülést, avagy egyes érdekek miatt a napirenden lévő jogtalanság fog győzedelmeskedni az igazság és a törvények fölött.

Hogy bennünket semmiféle szemrehányás ne illethesen, megtettük még az óvintézkedést is, hogy minden eshetőségekkel szemben biztosítva lehessünk, f. hó 20-án rendkívüli közgyűlést hívtunk össze avégből, hogy a nem csoportosult kisbirtokosokat a megtartandó közgyűlésen ki képviselje? Miután az ármány és eselszövény naponta fel-felüti kigyó fejét, nem lehet tudni, hogy miképen akarnának bennünket lehetetleníteni, hogy az érdekelt ártéribirtokosság jogos érdekeit meg ne védhessük.

Ennélfogva Hegyi Antal községi képviselő ur figyelembe véve a jelenlegi körülményeket, indítványát olyképen tette meg, hogy a közgyűlést arra kérte, hogy már most oly értelemben hozzon határozatot arra nézve, hogy a nem csoportosult kisbirtokosokat ki képviselje, hogy azon esetben, ha netalán addig a képviselő-testület által kiküldött Sinkó Imre II. bíró ur is hasonló elbánásban részesülne a főszolgabíró ur kegyes jóvoltából, mint Ludrovay Tóth István főbíró ur, úgy már most kimondja határozatilag a közgyűlés, hogy az esetben Boda László tanácsnok fogja képviselni a nem csoportosult kisbirtokosokat a megtartandó ártéri közgyűlésen.

Egyben pedig, mert itt napirenden vannak a mesterkéltnél uton előállított fellebbezések csak azért, hogy legfontosabb érdekei a közönségnek ily eljárások által az előre látható veszélynek legyenek kiszolgáltatva; indítványozó képviselő indítva érezte magát a névszerinti szavazás elrendelését kérni, hogy a hozott határozatot csakis birtokon kívül lehet fellebbezéssel megtámadni.

Réti Ferencz községi képviselő ur szintén azon indítvánnyal járult a közgyűlés elé, hogy amennyiben a „Tisza Köröszugi Ármentesítő Társulat” közgyűlésén eddig Sohlya Gyula főjegyző képviselte a nem csoportosult kisbirtokosokat, s minthogy annak jött tudomására, hogy a közgyűlés nevezett főjegyzőtől megvonta az élvezet meghatalmazást, s így a nem csoportosult birtokosokat most senki sem képviseli, miáltal igen

nagy hátrányt szenvednek az érdekelt ártéri birtokosok, ő maga pedig nem képes a tapasztalt jogsérelmekről és tulkapásokról azt megvédeni.

Szvoboda Ferencz képviselő ur kijelentette, hogy a kérdéses ügyben Horváth Mátyás képviselő ur indítványára a képviselő testület már hozott érdemleges határozatot, de miután Sohlya Gyula főjegyző ur ragaszkodott a kapott megbizáshoz, a képviselő-testület ide vonatkozó határozatát megfelelőbbézte, sőt a felebbezésben azzal érvelt hogy a közgyűlés a törvény értelmében nem is illetékes ily határozatot hozni, mivel az kizárólag az előjáróság hatáskörébe tartozik, hogy ily megbizásokkal kit ruház fel.

Ezen körülménynek tudható be, hogy a közgyűlés által hozott határozat kellő időben nem közöltetett a „Tisza Köröszugi Ármentesítő Társulat”-tal s így történt meg az eset is, hogy a f. hó 14-én tartott társulati közgyűlés alkalmával Sinkó Imre II. bíró urat nem fogadták el a nem csoportosult kisbirtokosok képviselőjéül.

Már pedig Réti Ferencz képviselő ur előadásából határozottan azt állapíthatjuk meg, hogy a megtartott közgyűlés által hozott határozat rendkívüli anyagi kárt zúdított az ártéri birtokosságra, amennyiben ő az ellen a törvénytelen eljárás ellen emelt ovást, hogy a kiküldött földosztályozó bizottság összes eljárásait semmisnek nyilvánítsák, mert azok nem úgy jártak el, amint a törvény ily esetekben azt szigorúan előírja, hogy a helyszínen tartoznak megállapítani az egyes földterületek mely osztályban leendő sorozásának elbírálását, hanem ők kényelmesen végig sétáltak a gáton s midőn e nagy munkát befejezték, beültek a zöldsztal mellé, rágyújtottak valami jó szivarra és hasból megállapították a klassifikációt.

Már most, ha a földművelésügyi minister ur az általunk beadandó felebbezésre rá sem fog hederíteni, s arra az álláspontra fog helyezkedni, amit a bizottság elég lelkiismeretlenül a csongrádi érdekelt ártéri birtokosság kárára és veszélyére jónak látott megeselekedni, úgy 5 éven keresztül tartoznak földadó ezimén azt a kirovást fizetni, amelyet a bizottság megállapított.

De ha kellő időben gondoskodnak arról, hogy a megtartott közgyűlésen az érdekelt ártéri birtokosságot ki képviselje, s az illető ott meg is jelenik, ki ellen kifogásokat nem tanusíthattak volna, úgy el lett volna érve az a cél, hogy a bizottság törvényellenes eljárása megsemmisül s új kataszteri becslést kellett volna teljesíteni, mely esetben nem 5 frt 65 kr átlagot kellett volna fizetni, hanem esetleg 3 frt 25 kr s így valószínű, hogy ezen roppant különbözetet 5 évig viselnie kell az érdekelt birtokosságnak.

Réti Ferencz képviselő ur Sohlya Gyula főjegyzőt azzal is vádolta a közgyűlés előtt, hogy az egyes társulati közgyűléseken nem a csongrádi birtokosok érdekeit képviseli, hanem mindig ellentétes álláspontot foglalt el, úgy, hogy egyedül neki kellett azok érdekében sikra szállni, de mindig eredménytelenül, mivel őt esetről esetre leszavazták. Felhozta ellene azt is, hogy a földosztályozási bizottságnak is tagja volt, s midőn a megállapított kataszteri kirovás helytelenségére figyelmeztette, sőt azzal teljesen meggyőződött, önkénytelenül beismerte volna tévedését, s még sem iparkodott hi-

báját jóvá tenni, hogy a lefolyt közgyűlésen megjelent volna, mely esetben ha szavazásra került volna a dolog, úgy megdönthették volna a bizottság által kidolgozott alapnélküli kirovást.

Ha való tény Réti Ferencznek felhozott vádja Sohlya Gyula főjegyző ur ellenében, mint ahogy nem is áll módunkban aziránt kételyt tanusítani, még az ellenkezőről meg nem győződünk, úgy Sohlya Gyula főjegyző megbocsájthatlan bünt követt el, a csongrádi ártéri birtokosság érdekében, s méltán megérdemli, hogy ellene fegyelmi vizsgálat indíttassék.

De viszont igaz az is, hogy meszeszerű talányként áll előttünk, hogy Réti Ferencz mint a szabadelvű párt oszlopos vezértagja ily kolizióba jusson azzal a főjegyzővel, ki oly hasznos szolgálatokat teljesített s teljesít annak a pártnak, mely nélküle önmagától omlana össze. Így tehát mielőtt Sohlya Gyula főjegyző felett pálczát törnénk, s a közvélemény lesújtó ítélete elé bocsájtanánk jó lesz Sohlya Gyulának is alkalmat szolgáltatni, eljárásának igazolására, mert meg lehet, hogy kutya van a kertben, s minket is falhoz akarnak állítani.

UJDONSÁGOK.

— **Nem mert elnökölni.** A pénteki közgyűlésen Csejtesy Lajos, zsandárszuronyos bíró, nem merte magát mutatni. Nem tudjuk a szégyenérzet, vagy a gyávaság tartotta-e vissza? de annyi bizonyos, hogy ha pirulni tudna, egy óráig sem maradna abban a hivatalban, a hova őt zsandárszurony ültette és ahol Csongrád népének közmegegyezése a jól megérdemelt fizetése. Különben erről az urról is megjegyezzük, hogy Réti Ferencz felszólította őt, hogy képviselje a nem csoportosult ártéri érdekeltiséget a tiszazugi ármentesítő társaság e hó 14-én tartott közgyűlésén és mikor megmutathatta volna bírói hivatását és jó akaratát a csongrádi nép iránt, maródit jelentett, csak hogy ne kelljen Sohlya Gyula műve ellen szavaznia. Nobile par fratrum.

— **Lemondott.** Sohlya Gyula lemondott arról a megbizásról, most mikor már a csongrádi érdekeltiség ellen elkövetett üzemei napfényre jutottak, hogy a tiszazugi ármentesítő társulat közgyűlésein a nem csoportosult ártéri birtokosokat képviselje. Csak hogy mindez kevés az elkövetett disznóságok jóvátételére: hanem követeljük, hogy a jezyzóségről mondjon le. Olyan hivatalnoknak, a ki kenyéradói ellen dolgozik s azoknak legelőtbe vágóbb érdekeit elárulja, vagy megvédeni nem akarja, nem lehet se hivatala, se helye Csongrád város házában: hanem menjen azokhoz, akiknek érdekeit szolgálja.

— **Ármentesítői értekezlet.** Az e hó 30-ára kitűzött ármentesítői közgyűlés alkalmából a csongrádi ártéri érdekeltiség ma dél előtt a közhirdetések végeztével a község háza udvarán ismét értekezletet tart, melyre azért hívjuk fel az ártéri birtokosok figyelmét, hogy ezen értekezlet foglalkozni fog nem csak a csongrád-sövényházi, hanem a már szinte égetővé vált tiszazugi társulati ármentes ügyeivel, valamint a fogyasztási adók megváltásának kérdéseivel is. Ezek pedig nagyon közelről érdeklik nem csak az ártéri birtokosokat, hanem általában az összes közönséget. Azért helyen való dolog lesz, ha adózó polgártársaink minél tömegesebben részt vesznek ezen értekezleten.

— **Uj takaréknégyezés.** A 48-as párt által kezdeményezett új takarékpénztár rövid idő alatt megnyílik, minden ellenkező híresztelés daczára, városunk közönsége előtt. A részvények jegyzése ugyanis most már tömegesen történik, s mihelyt a szükséges hányad be lesz fizetve, az alapítók azonnal összehívják az alakuló közgyűlést s úgy a megnyitás, mint a czégjegyzés iránt

megteszik a szükséges lépéseket. Mivel pedig a részvények jegyzése nem sokára lezáratik, felhívjuk mindazokat, kik részvényeket akarnak jegyezni, hogy a részvények jegyzésével ne késsenek, mert különben azon eshetőségnek teszik ki magukat, hogy részvényeket legjobb akarat mellett sem kaphatnak, ha egyszer lejár a részvényjegyzés ideje.

— Megfőlebbezett megyei határozat.

Csongrád vármegye közgyűlésének azon határozata ellen, melylyel a Sváb-féle ösztöndíjat Kaszanyicki Dénes polgártárs fiának adományozta, főlebbezés adatott be törvényes időben, mely azért lesz érdekes, hogy egy szép stikliről ismét le fogja rántani a leplet. Tény ugyanis az, hogy Kaszanyicki Dénes legalább 40 ezer forintot érő vagyonnal rendelkezik és hogy fia csakis apjának vagyontalansági bizonyítványánál fogva juthatott — bár így is érdemtelenül — a Sváb-féle ösztöndíjhoz, mely szegénysorsu gyermekek javára tétetett. Az a kérdés tehát, hogy miként jutott Kaszanyicki Dénes, mint vagyonos polgár, vagyontalansági bizonyítványhoz? Igaz uton bizonyára nem, hanem csak stikli által, az ördögkonyhájának révén. Nevezetes azonban a dologban, hogy az ördögkonyhájának szakácsai, annak idején oda ígérték ezen ösztöndíjat ifj. Piroška István polgári anyakönyvvezető Pista fiának a ki a Kaszanyicki Dénes fiához képest valóságos ragyogó nap, mert jó tanuló és szegénysorsu fia is, amennyiben apjának házában kívül nincs semmi ingatlan vagyona. Ennek dacára most elűtötték az ösztöndíjtól; mert azt hiszik, hogy Piroška István úgy sem meri főlebbezni hivatalos állásánál fogva a megyei határozatot. De megjárták, mert megis csak akadt olyan lelkiismeretes polgár, ki főlebbezése által a maga mivoltában tünteti föl a stiklit és elégtételt szerez azon csongrádi polgároknak, kiknek jogos érdekeit az ördög konyhájának főszakácsa ezen stikli által ki akarta játszani.

— **Értekezlet Szegváron.** Szegvári elvbárátaink részt kívánunk venni a pártunk által létesítendő új takarékpénztár alapításában s ez okból, a módosítók megbeszélése végett, ma dél előtt Szegváron értekezletet tartanak, melyen pártunk részéről is többen részt vesznek, hogy a szükséges felvilágosításokkal szolgáljanak. Ez a meleg érdeklődés is bizonyítja, hogy közszükséglet pótol a közel jövőben megnyitandó pénztárat.

— **Kormánypárti 48-asok.** Rosz néven veszik az ördögkonyhájának szakácsai, hogy a 48-as párt a községi közgyűlésben magáévá tette Szvoboda Ferencz és Réti Ferencz községi képviselőknél, bár a 48-as pártban nem tartoznak, az ármentesítési ügyekben beajuttott orálly indítványait nem csak, hanem azokat támogatja is a legmelegebb érdeklődéssel. Es most azt hirtelik az említett szakácsok, hogy nevezett két uri ember fölcsapott 48-asnak, bár egyikük sem lépett át a 48-as pártba, sem a 48-as körbe be nem iratkozott. Sőt Szvoboda Ferencz nyíltan ki is jelentette, ismételve, hogy ő tovább is megmarad ugyan kormánypártinak, de a községi ügyeket nem tekinti politikának és azért a közérdek megvédésében kész együtt működni mindenkivel, a ki a nép javát akarja. Ugy hisszük, hogy Réti Ferencz is így érez. Jellemző tehát az ördög konyhájának szakácsaira, ha ennek dacára politikát akarnak üzni az ármentesítési ügyekből. Mi a mások politikai hitvallását ép úgy tiszteletben tartjuk, mint a hogy ragaszkodunk a magunk politikai meggyőződéséhez. Azért eszünk ágában sincs várni, vagy reményleni, hogy akár Szvoboda Ferencz, akár Réti Ferencz 48-asokká legyenek: de már engedelmet kérünk, épen azért, mert legfőbb feladatunknak a nép terhein való könnyítést tekintjük, nem csinálunk politikát a községi dolgokból. Azért azok rendezésében szívesen közreműködünk, politikai elveink fentartása és integritása mellett, nem csak Szvoboda Ferencznel és Réti Ferencznel: hanem akár az ördög konyhájának főszakácsával is, csak azt látánk, hogy egyszer már Csongrád népének javát csakugyan komolyan akarja.

— **A Cs. M. E.-nek.** A Cs. M. E. ügyeinkkel ismételve foglalkozván, hűlyeségnek bélyegezte azon magunktartását, melyet a Vadnay Andor által tartott vizsgálat ügyében követtünk. Erre a kevéssé udvarias kifakadásra azonban csak az a rövid válaszuk, hogy mi a magunk ügyében a magunk eszével gondolkozunk és a magunk lábán járunk, akár tetszik a Cs. M. E.-nek, akár nem. Aztán pedig ha még hűlyeséget követtünk volna is el, bizonyára nagyobb a mi hűlyeségünknek annak hűlyesége, a ki hűlyeségeivel saját magát és saját pártját tönkre teszi.

— **Gyász hír.** A következő gyászjelentést vettük: „Alulírottak fájdalomtól megtört szívvel jelentjük, a felejtetlen férj, jó édes atyának, nagy atyának, déd atyának és szerető rokonnak idősb Renhard Ferencznek folyó évi október hó 16-án d. u. 5 órakor, életének 85-ik, — házasságának 53-ik évében a haldoklók szentségének ájtatos felvétele után történt gyászos elhunytát. A megboldogult hült tetemei f. hó 18-án d. u. 2 órakor fognak beszenteltetni és a róm. kath. egyház szertartása szerint örök nyugalomra helyezettetni. Az engesztelő szent mise áldozat a boldogult lelkiüdvéért folyó hó 19-én dél előtt 6 órakor fog a Mindenhatónak bemutatni. Csongrád, 1899. október hó 17. id. Renhard Ferencz szül.: Mátyus Erzsébet feleség. Gyermekai: Ferencz és neje Dömsödi Anna. Erzsébet és férje Greso Antal. Anna és férje Osa Gergely. Mihály és neje Polivny Laura. Mária és férje Trungel Imre. Számos unokái és dédunokái. Az ég angyala virasszon sirja felett!”

— **Halálozás.** Résztvétel olvassuk az elöttünk fekvő gyászjelentésből, hogy idősb Kása Pál polgártársunk neje szül. Pataki Katalin e hó 14-én, életének 70-ik évében elhalálozott. Temetése mult vasárnap nagy résztvétel ment végbe a róm. kath. szertartások szerint. A megboldogultban Kása Károly tornatanár édes anyját gyászolja. Beke lengjen porai felett.

— **A huszadik század.** A huszadik századról egy asztronomus a következő adatokat írta össze. A huszadik század első napja keddre esik, az utolsó pedig vasárnapra. Február havának három esztendőben öt vasárnapja lesz, még pedig 1920-ban, 1948-ban és 1076-ban. A szökő évek száma, 24 lesz. A huszadik századnak 36.525 napja 1000 hónapja és 5128 hete lesz. A nap és holdfogyatkozások száma el fogja érni az 1000-et.

— **Tűzoltó bál** A helybeli Önk. Tűzoltó Egylet ma este tartja táncmulatságát a Kaszinó helyiségében. Ismételten felhívjuk közönségünk figyelmét a fent nevezett egyesület által saját pénztára javára tartandó táncmulatságra.

— **Táncztanfolyam.** Gut László táncztanító a városi népkert helyiségéből táncziskoláját Márkus János Kossuth-vendéglőjébe helyezte át. Felhívjuk ezen körülményre ugy a t. szülők, mint a tánczot tanulni vágyó ifjuság figyelmét.

— **Téli gazdasági tanfolyam.** A hódmezővásárhelyi m. kir. földmivésiskolával kapcsolatban a folyó évben téli gazdasági tanfolyamok tartatnak. Minden tanfolyam 8 hétig tart, az első folyó évi november hó 1-én veszi kezdetét és folyó évi december 20-ig tart, a második jövő évi január 5-től február hó 28-ikáig tartatik. A tanfolyam célja az, hogy törekvő gazdák ismereteit fejlessze, megismerteti őket a gazdasági tudomány újabb vívmányaival oly időben, midőn a gazdaközönségnek ráérő üres ideje van. A tanfolyam teljesen ingyenes, felvétetik minden 18 évet betöltött egyén, ki írni, olvasni és a négy alapművelettel számolni tud. A felvételt — erkölcsi bizonyítvány felmutatása mellett — a jelentkezés sor-

rendjében az igazgatóság teljesíti. Mindegyik tanfolyamra 20—20 tanuló vétetik fel, kik teljesen ingyenes ellátásban, fűtés, világítás lakás, mosásban részesülnek. Szüleik, vagy maguk gazdaságában gazdálkodik a felvételnél előnyben részesülnek. A tanfolyam tárgyai a következők: Talajművelés és talajismeret, gazdasági eszközök ismertetése. A növénytermelés köréből azon növények ismertetése, melyek éghajlatunknak, talajunknak leginkább megfelelnek, azok növényi és állati ellenségeinek ismertetése és az ellenük való védekezési eljárások. Számvitel a legegyszerűbb alakjában, földterület felmérése, arra alkalmas enyhébb időben. Az állattenyésztés köréből azon fajok ismertetése, melyek, tenyésztése vidékünkön indokolt. A tanítás kiterjeszkedik továbbá a gyümölcs és zöldség termelésre is, különös tekintettel azok csomagolása és értékesítési viszonyaira. A tanítás főleg gyakorlatilag mindig okmutatóan a gyakorlati életnek megfelelőleg történik. Kiváló gond lesz ezenfelül a gazdasági házi ipari cikkek előállítására fordítva. Bognár, kas és kefe, valamint seprőkészítési munkálatoknál a tanulók szintén oktatást nyernek. A tanfolyam végzett tanulóinak az igazgatóság bizonyítványt állít ki. Ily bizonyítvány felmutatói a katonai szolgálatban a szabadságolásnál előnyben részesülnek.

— **Köhögés ellen.** Ősszel és tavasszal egy kis vigyázatlanság mellett úgy meghűl az ember, hogy szinte fáj még hallgatni is a folytonos köhögéssel. Jó tehát, ha valami biztos háziszertünk van ilyenkor, melylyel a fájdalmas köhögést ocsón és biztosan megszüntethetjük. Ilyen háziszert a következő: Veszünk hat-hét darab sárgarépat, azt szépen megtisztogatjuk, megreszeljük s a levét kifacsarjuk. Aztán ugyanannyi mézet, mint a menyinyi a sárgarépa leve, egy serpenyőben fölteszünk a tűzre, hogy ott fölolvadjon. Mihelyt a méz fölolvadt, azonnal hozzá öntjük a levét s a keveréket lassu tűzön mindaddig főzzük, míg sűrűsödni kezd, akkor aztán felretesszük. Ha ebből a beég napjában hatszor bevesz egy-egy mogyoró nagyságu darabot, köhögése biztosan el fog mulni. (S.)

— **Hirdetési bélyeg csökkentése.** A pénzügyminiszteriumban — mint az Állam Tisztviselők Közlönye írja — újból foglalkoznak a hirdetési bélyegdíjak, illetve illetékek eltörlésének kérdésével. Egelőre nem végleges eltörlésről van szó, hanem lényeges csökkentéséről, ami már csak rövid idő kérdése.

— **Korai tél.** Mint a lapokból értesülünk több helyütt hideg, szeles az időjárás. Nálunk is elég hűvösek a napok s ma-holnap előkerülnek a sutból a teli kabátok. Ez évben korán beköszöntött a hideg s így nem lesz alkalmunk megemlékezni a kellemes őszi napokról, a fák másodszori virágzásáról stb.

— **Mindég új képes levelező lapok kaphatók** lapunk kiadóhivatalában. Óriási választék. Új minták folyton érkeznek.

— **Vadrózsák.** Ha u b n e r Károly főlegyházi énektanár 6 eredeti magyar nótát írt, amelyhez a zenét is ő szerezte. A csinos kiállítású mű a következő hat kedves zenéjü nótát tartalmazza: „Bus nótákat fűtyörész az . . .”, „Hajnaltájt reggelre . . .”, „Ideoda hajladoz a nád . . .”, „Minek a könny”, „Zöld az erdő, zöld a rét . . .”, „Félegyházi csárdás”. A Vadrózsák kapható a szerzőnél K.-Félegyházán s megrendelhető a hazánk könyvkereskedők bármelyikénél. Ára 2 korona.

— **Bolond gombák.** Pulszky, ki az egyetemen a bölcsészetet adta elő, az általa megírt tudományos könyvében van egy részlet az észjog magyarázatáról, melyet senki megérteni nem képes, ha csak az azzal szoros

összefüggésben levő előzményeket is alapos tanulmány tárgyává nem tette. Az egyetem körül járó növendékek véletlenül oda lapoztak a könyvben, hol azon érthetetlen mondatok találtattak. Egyik eleven eszű jogász feltalálta magát s azt tanácsolta a többinek: halljátok az öreg urat szorítsuk sarokba, írjuk ki szórul-szóra az ő általa megírt könyvből ezt a részletet, közöljük az újságokban s adjuk fel neki talányként a dolgot s ha helyesen megfejti 10 arany jutalmat kap érte. Ugy is lett a mint elhatározták, a szerint cselekedtek. Mindenki kíváncsian leste az eredményt, csak a tudós mosolygott, mondván a kíváncsiaknak: az én művem nem lapozgatni s csupán olvasgatni kell, hanem alapos tanulmány tárgyává tenni. A Csongrádi Lapban, már másodízben olvasunk valami csodabogarakat, melyeket még talányként sem lehet az illetőnek feladni. Röviden csak annyit lehet megjegyezni, hogy bolond lukból, bolond szél fúj.

— **Orvosi szaktekintélyek véleménye szerint** a Keleti J. budapesti elsőrangú czég által gyártott és feltalált cs. és kir. szab. sérvkötők, orthopaediai járó és nyújtó gépek, mülábak egyenestartók ferdénövésűeknek, haskötők, a legjobbak és legmegbízhatóbbak. Keleti már évek óta azon fáradozik, hogy ezen a téren a legkiválóbbat és legtekélyesebbet nyújtsa, a külföldet és a legelső klinikákat tanulmányozta, miért is a legmelegebben ajánlhatjuk e kitünő specialistát az érdeklődőknek.

— **Sokszorosan kitüntetett gyár.** A folyó év szeptember havában Szegeden megtartott mezőgazdasági országos kiállítás alkalmával, az ismeretes több mint 400 éremmel kitüntetett Mayfarth Ph és társa czég cs. kir. kiz. szab. mezőgazdasági gépgyárak Bécs II. szőlőpréseit, szőlőbogyózóit, szőlőzúzóit, önműködő szabadalmazott permetező-, szegecs- és repcsény-irtó fecskendőit a magyar országos gazdasági egyesület Budapesten a legmagasabb kitüntetéssel a nagy arany éremmel jutalmazta.

Foulard-selyem 65 krtól,

3 frt 35 krig méterenként — japáni, chinai stb. legújabb mintázatok és színekben, valamint fekete, fehér és színes „Henneberg selyem” 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak** postabér és vámentesen valamint házhoz szállítva — mintákat pedig postafordultával küldenek.

Henneberg G. selyemgyárai (cs. és kir. udvari szállító) Zürichben.

— Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó. —

I R O D A L O M.

— **Két hasznos könyv.** A társadalom minden osztályát, de főképp a gyáros, kereskedő és iparosvilágot legközelebről érdeklő, két gyakorlati irányú könyv jelent meg a napokban.

Az egyik a **Kereskedelmi Vegyészeti** című, ma már országos elnyősen használt mű új, kétszeresen bővített és javított kiadása. A tetszetős kiállítású könyv 540 fejezetben tanítja meg az olvasót a gyakorlati vegyészeti hasznos tudományára.

A kereskedelem, az ipar és a közszükséglet minden ágazata által naponta óriási mérvben igényelt, összes, gépek segítségével nélkül vegyi uton előállítható mindennemű készítmények, árucikkek előállításának hiteles és gyakorlatilag kipróbált leírását közli.

A vények a legkitünőbb vegyészeti szaktekintélyek eredeti előírása s nagyrészt olyanok, melyek eddig a szakkörök és gyárosok féltve őrzött titkát képezték.

Hogy e nagyértékű gyűjtemény közkinccsé válik a szerző érdeme, kinek a vegyészeti terén előnyösen ösmert neve a szakszerű összeállításért kellő garantiát nyújt.

A könyvet bárki, minden előképzettség nélkül használhatja s megszerzését mindenkinek, de különösen kereskedőinknek és iparosainknak ajánljuk. Ára 1 frt 50 kr.

A másik könyv, „Az illat- és szepítőszerkek készítése” címet visel, ez főképp a hölgyeket érdekli. Ára 60 kr.

Mindkét kiadmány megrendelhető a szerzőnél, **Bacsakay M. Tivadarnál** (Ujpest, István-utca 2. sz.) de kapható az ország összes könyvkereskedéseiben is. Olvasóinknak ajánljuk, hogy a legközelebbi könyves boltban győződjenek meg e könyvek hasznosságáról.

Legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben 1.000,000 korona.

Az összes 50,000 nyeremény **JEGYZÉKE.**

A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben **1.000,000 korona**

A nyeremények részletes beosztása a következő:

Készpénzben fizetendő	Jutalom	Korona
1	1 jutalom	600000
1	1 nyer. á	400000
1	1 „ ”	200000
2	1 „ ”	100000
1	1 „ ”	90000
1	1 „ ”	80000
1	1 „ ”	70000
2	1 „ ”	60000
1	1 „ ”	40000
5	1 „ ”	30000
1	1 „ ”	25000
7	1 „ ”	20000
3	1 „ ”	15000
31	1 „ ”	10000
67	1 „ ”	5000
3	1 „ ”	3000
432	1 „ ”	2000
763	1 „ ”	1000
1238	1 „ ”	500
90	1 „ ”	300
31700	1 „ ”	200
3900	1 „ ”	170
4900	1 „ ”	130
50	1 „ ”	100
3900	1 „ ”	80
2900	1 „ ”	40

50,000 nyer. és jut. összegben **13.160,000**

Az ötödik nagy m. kir. osztálysorsjáték nemsokára ismét kezdődik és

100,000 újból **50,000** sorsjegyre nyeremény

jut, vagyis az oldalt levő nyereményjegyzék szerint az összes sorsjegyek fele feltétlenül nyerni fog.

A nyerési esélyek tehát, mint már általánosan ismeretes, óriásiak.

Összesen tizenhárom millió 160,000 koronát sorsolnak ki biztosan A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben.

EGY MILLIO KORONA.

Szíves mielőbbi megrendelésknél **eredeti sorsjegyeket** a tervszerű **eredeti árban** és pedig:

egy egész	I. o. eredeti sorsjegyet	6.—
” fél	” ” ”	3.—
” negyed	” ” ”	1.50
” nyolczad	” ” ”	— .75

küldünk szét utánvétellel vagy a pénz előleges bekioldése ellenében.

A huzások után megküldjük tisztelt vevőinknek a hivatalos huzási jegyzéket, hivatalos tervezetek pedig díjtalanul állanak rendelkezésre. A huzások a magy. kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosan történnek és azoknál mindenki megjelenhetik.

Kérjük a **rendelményeket** mielőbb, legkésőbb azonban.

f. é. október 29-ig hozzánk beküldeni.

Török A. és Tsa

a m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárúistói

BUDAPEST,

V., Váci-körut 4a.

Sok és nagy nyereményt fizetünk ki tisztelt vavőinknek: rövid idő alatt két millió koronánál többet.

Rendelőlevél levágandó

TÖRÖK A. ÉS TÁRSA urnak Budapest.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget frt } utánvételezni kérem } A nem tetsző törlendő. }
 postautalvánnyal küldöm }

Pontos cím.

Lincolni törsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

Részletes díjjegyzék közzéadására minden esetben készen állunk.

2- és 3-vasúti ekek és minden egyéb gazdasági gépek.

Legjobb sorvetőgépek, szeskeválogók, fűnyírógépek, kukorica-morzsolók, daráló, őrítő-malmok, egyetemes szél-ekek.

„Columbia-Drill”

2 1/2 csás 12 lóerős, 2 1/2 csás 12 lóerős, 2 1/2 csás 12 lóerős, 2 1/2 csás 12 lóerős, 2 1/2 csás 12 lóerős.

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körut 63. sz.

Atal a legújabb gépek mellett ajánlatunk: